ILMOTUSHINNAT: Kihlaus- ja vihkimä-ilmotukset $3 kerta, $5 kaksi kertaa tavallista kokoa ja suuremmat ilmotukset 70c palstatuumalta. Syntymä-, nimenmuutos- ja kiitoslause-ilmotukset $2 kerta, $3.50 kaksi kertaa tavallista kokoa. Kuoleman-ilmotukset, $3 kerta ilman värsyä ja $1 lisämaksua jokaiselta värsyltä ja kiitoslauseesta. Halutaantieto-ilmotukset, korkeintaan 30 sanaa, $1 kerta, kolme kertaa $2. Naima- ja avioero-ilmotukset, korkeintaan 75 sanaa, $4 kerta, kaksi kertaa $7. Suuremmista yhteisilmotuksista tilan mukaan 70c tuuma. Ilmotukset tekstin joukossa (palkkakunta-uutisilmotukset) $1.20 seutitä tuuma, eli 15c rivi, ladottu 8 pointin kirjasimella. — Kaikki muut lyhytaikaiset ilmotukset 70c tuuma; 3 kuuk. sopimuksella 60c; 6 kuuk. sopimuksella 55c tuuma. Satunnaisia ilmotuksia tulee rahan seurata mukana. Englanninkielestä suomeanetaan vapaasti.

TOVERI

LÄNNEN SUOMALAISEN TYÖVÄESTÖN ÄÄNENKANNATTAJA

TILAUSHINNAT YHDYSVALLOISSA:
Yksi vuosikerta $5.50.. Kuusi kuukautta $3.00
Kolme kuukautta $1.60 Yksi kuukausi 60
CANADAAN:
1 vuosikerta $7.00; 6 kuukautta $3.75; 3 kuukautta $2.00
SUOMEEN JA ULKOMAILLE:
Yksi vuosikerta.....$8.50 Kuusi kuukautta.....$4.50
SUBSCRIPTION RATES IN THE UNITED STATES:
One Year.....$5.50 Three Months.....$1.60
Six Months.....$3.00 One Month.....60

No. 91

TIISTAINA, HUHTIK. 19 P.—TUESDAY, APRIL 19 1921.—NELJÄSTOISTA VUOSIKERTA.—VOL. XIV

LIIKKEITÄ SULJETAAN ENGLANNISSA

Hiilen puute tekee aseman kriitilliseksi kaikkialla maassa

LONTOO, huhtik. 18 p. — Sadat pienet liikkeet sulkivat täällä ovensa tänään hiilen puutteessa. Hallitus värvää yhä miehiä kansalaisten kaartiin.

Mieliala Walesin ja Skotlannin hiilikaivostyöläisten keskuudessa on katkeroitunut ja on todennäköistä, että he eivät kovin pian palaa taaisin työhön. Ei liioin näytä siltä, että ensi perjantaiksi koolle kutsuttua kaivostyöläisten edustajakokousta tulisi pian seuraamaan rauha.

Kronstadtin kapinalliset Suomessa

KRONSTADIN kapinallisten Rajakomendantti, everstiluutnantti Heinrichs ilmoitti perjantai-iltapäivällä sisäasiainministeri von Hellensille:

Kronstadista tuleva pakolaistulva nousee tätä nykyä noin 8,000:een. Inoon on sijoitettu 5,000, Koivistolle 1,700 ja Raivolaan 600 miestä, jotapaitsi Raivolassa on pari sataa hevosmiestä kuormineen. Terijoen kautta kulkeva tulva tällä hetkellä on kaikkiaan noin 1,000 miestä. Suurempia pakolaisjoukkoja ei tämän lisäksi liene enää odotettavissa. Inoon ja Raivolaan sijoitetut pakolaiset ovat kaikki katon alla. Koivistolla ja Terijoella on majotus epätyydyttävämpää. Sotilasviranomaisilla on saatu tehokasta apua rajalla olevan rykmentin asettamien osastojen lisäksi on Viipurista lähetetty ylimääräistä vartiomiehistöä. Järjestys ei ole mainittavassa määrässä häiriytynyt. Kronstadtin väliaikaisen vallankumouskomitean puheenjohtaja Petrushenko on Inossa murdon joukossa ja on hänen läsnäolonsa suomalaisille viranomaisille ollut suureksi avuksi, kaikki pakolaiset kun ehdottomasti tottelevat hänen määräyksiään. Vallankumouskomitean kaikki sotilasasiantuntijat ja osa sen poliittisia jäseniä on Terijoen karanteenissa.

S. T:lle maaliskuun 10 p:nä Terijoelta saapuneiden tietojen mukaan näytti pakolaisten tulo silloin olevan loppumassa. Siihen mennessä oli saapunut noin 8,000 henkeä. Pakolaisten jäälle heittämiä aseita, joita on varsin runsaasti ovat sotilaspatrullit hevosineen koonneet, samoin jäällä näkyneitä sairaita pakolaisia. Pakolaiset näkyvät olevan hyvinkin kurjassa tilassa, mutta kuri heidän joukossaan on jotenkin hyvä ja he tottelevat johtajiaan.

Sisäministeri von Hellens on ilmoittanut, että Kronstadin pakolaiset tullaan sijoittamaan etupäässä Inon parakkeihin, joihin jo on sijoitettu yli tuhatta henkilöä. Kapinan johtajat sekä sairaat ja haavoittuneet on tolstaiseksi otettu Kellomäen kasarmeenliin. Kuitenkin on pakolaisvirta niin suuri, etteivät kaikki voi mahtua Inon parakkeihin. Tämän johdosta on rajakomendantti saanut määräyksen sijoittaa loput pakolaiset huviloihin ja muihin tyhjiin rakennuksiin. Tarkoituksena on, mikäli mahdollista, sijoittaa pakolaiset Viipurin läänin ja vain hätätilassa maan muihin osiin.

DUBLIN, Irlanti, huhtik. 18 p. — Monaghanissa sinn feiniläiset teloittivat eilen 45 vuotiaan naisen Kitty MacCaronin, joka asui iäkkäiden vanhempiensa luona. Hänen vaatteisiinsa he kiinnittivät paperilapun, johon oli kirjoitettu: "Vakoilijat ja ilmiantajat, olkaa varuillanne. Tutkittu, havaittu syylliseksi ja teloitettu Irlannin tasavaltalaisen armeijan toimesta."

Lauantai-iltana täällä tehtiin hyökkäys autoa vastaan, jossa oli apulaispoliiseja. Nämä avasivat tulen hyökkääjiä vastaan sillä seurauksella, että kolme heistä menetti henkensä.

RIKAS ÖLJYKENTTÄ LÖYDETTY MEXICOSSA

MEXICO CITY, huhtik. 19 p. — Excelsior tietää kertoa, että Vera Cruzin eteläosassa ja Oaxarassa on löydetty öljykenttä, joka rikkaudessa kilpailee Tampicon öljykentän kanssa. Se kertoo useiden öljy-yhtiöiden ostaneen jo suuret alat maalta noilta seuduilta.

Suomen lahtarit edelleen vainoavat työväestön lehtiä

(Kaapelisanoma Työmiehen Tukholman kirjeenvaihtajalta.)

TUKHOLMA, huhtik. 13 p. — Suomen lahtarioikeus on nostanut kolmetoista uutta kannetta Vaasassa ilmestyvää vasemmistolaisten lehteä "Vapaa Sanaa" vastaan sekä yksitoista kannetta Oulussa ilmestyvää "Pohjan Kansaa" vastaan.

Mannerheimiläiset valmistanevat valtiokaappausta. Mieliala on Suomessa tämän johdosta kiihtynyt.

Laiva Governorin luotsi syyllinen

SEATTLE, Wash. — Edesvastuu höyrylaiva "Governorin" uppoamisecn yhteentörmäyksessä rahtilaiva "West Hartlandin" kanssa huhtikuun 1 p. Port Townsendin luona on asetettu etupäässä "Governorissa" olleen luotsin, kapteeni Harry H. Mardenin osalle. Hänen ohellaan pidetään huolimattomuuteen virkatehtävissään syyllisina myöskin toinen perämies Earnest Kellenberger ja kolmas perämies Arne Hage.

Tutkijalautakunta syyttää luotsi Mardenia ja perämies Hagea huolimattomuudesta siinä, että eivät poistuneet luotsikojusta, jonka ikkunat olivat peitossa, vaikka komentosillalta oli tullut ilmotus lähellä olevista oudoista valoista, joita laivan kapteeni oli ensin luullut maavaloiksi. Perämies Kellenberger taas ei ollut huolellinen vahtivuorollaan, senjälkeen kun oli vapauttanut kolmannen perämiehen vahtivuorolta klo 12 aikana.

Onnettomuudessa hukkui tarkempien tietojen mukaan viisi henkeä.

SAKSASTA EDUSTAJA YHDYSVALTOIHIN

(True translation filed with the Postmaster at Astoria, Ore., April 19, 1921, as required by section 19 of the Act of Oct. 6th, 1917.)

PARIISI, huhtik. 19 p. — Tänne tiedotetaan, että Yhdysvaltain hallitus on epävirallisesti kehoittanut Saksaa lähettämään Washingtoniin diplomaattisen edustajan, joka edustaisi Saksaa silloin kun Yhdysvaltain senaatissa otetaan käsiteltäväksi päätöslauselma erikoisesta rauhasta Yhdysvaltain ja Saksan välillä. Saksan hallituksen ilmoitetaan valinneen kreivi Montegelaksen edustajakseen Washingtoniin. Hän tuo neuvotteluissa esille Saksan katsantokannan ja hänet valtuutetaan edustamaan myöskin Saksan valtiopäiviä Washingtonissa.

Neljäsataa vuotta kulunut protestanttisesta vallankumouksesta

Maannantaina huhtikuun 18 p:nä oli kulunut neljäsataa vuotta protestanttisen liikkeen alkamisesta Wormsin valtiopäivien aikana v. 1521, jolloin Pohjois-Saksan valtiot Martin Lutheruksen johdolla alkoivat ilmitaistelun Katolista kirkkokuntaa vastaan. Luteerilainen kirkko juhli erikoismenoilla muistopäivää kaikkialla, missä luteerilaisia seurakuntia on olemassa.

TERÄSTRUSTI EI SUVAITSE "AMNESTIAA"

Duluthin lähellä sijaitsevalla Terästrustin tehtaalla vangittiin 5 työläistä, jotka jakoivat Solidarityn Amnestia numeroa. Heidät kuljetettiin pois terästrustin alueelta ja kiellettiin koskaan palaamasta.

PUKUTYÖLÄISIÄ VASTASSA YHDEKSÄN ESTETUOMIOTA

NEW YORK. — Samalla aikaa kun Sam Gompers saapui tänne, aikakseen taistelun injunktsionien käyttämistä vastaan lakkotaisteluissa, antoivat New Yorkin tuomarit vielä kaksi injunktsionia A. C. W. vastaan, ikäänkuin huomauttaakseen täten Gompersille, miten vähän nehänen vastalauseistaan välittävät.

Nyt on A. C. W. vastassa siis kaikkiaan 9 eri injunktsionia, jotka jos niitä kirjaimellisesti noudatettaisiin, kieltäisivät liiton jäsenet hengittämästäkin kaduilla, ainakin lakonalaisen tehtaan lähettyvillä. Mutta kaikista näistä rajotuksista huolimatta jatkuu taistelu ja sellaisilla tuloksilla, että tehtailijan toisensa perään täytyy taipua vaatimuksiin.

Viimeisten kahden päivän ajalla on taas saatu viisi suurenpuoleista tehdasta sovintoon union kanssa ja yhä useampia on taipumassa.

VERI VUOTAA EDELLEEN ITALIASSA

Taantumukselliset joukkueet tekevät hyökkäyksiä työläisiä vastaan

ROOMA, huhtik. 19 p. — Eilisissä taisteluissa Toskanan maakunnassa taantumuksellisten ja punaisten välillä 14 henekä sai surmansa ja noin 100 haavottui. 400 fascistia läksi Firenzestä aamulla suurilla kuormaautoilla "propaganda-retkelle" naapurikaupunkeihin ja Pratoon saavuttuaan he valtasivat kaupungin ja pakottivat sen kommunistiset virkailijat vetämään yleisten rakennusten katolle kolmivärilipun.

Fascistit vetivät useita kommunisteja pois vuoteeltaan ja pakottivat heidät allekirjottamaan lupauksen, että he eroavat kommunistipuolueesta sekä huutamaan: "Kauan eläkön Italia!" Heidän ollessaan matkalla seuraavaan kaupunkiin kommunistit tekivät väijyksistä hyökkäyksen heitä vastaan ja siitä sukeusi vimmattu yhteenotto.

Arezossa on myöskin ollut laukausten vaihtoa kommunistien ja taantumuksellisten välillä.

Joukko entisiä raajarikkoisia sotilaita tunkeusi täällä eilen postiministeriöön, esittäen siellä vaatimuksen, että ministeriön palveluksesta on poistettava kaikki naiset, paitsi kaatuneiden sotilaiden vaimoja, lapsia ja sisaria ja otettava heidät työhön noiden naisten sijalle. Mielenosottajilla oli nähtävästikin aikomus tunkeutua myöskin kaupungintalolle, mutta sotilaat estivät heidät sinne pääsemästä.

Taantumukselliset hyökkäsivät kommunistin Luigi Bottanellin kimppuun, joka Ferragassa äskettäin löi veitsellä erästä taantumuksellista ja pieksivät hänet pahanpäiväiseksi.

30,000 fascistia oli hautajaissaattueessa haudattaessa erästä murhattua mekaanikkoa ja kreivi Zamorano lahjotti hänen leskelleen 30,000 liran arvosta sotalainabondeja.

MAANVILJELYSKONEIDEN HINTA ENNALLAAN

Äskettäin ilmoitettiin eräässä sanomalehtiuutisessa, että International Harvester Co. alentaa maanviljelyskoneiden hintoja 10 prosentilla. Eräässä toisessa myöhemmin saapuneessa tiedonannossa ilmoitetaan kuitenkin, että hinnanalennus maanviljelyskoneille ei tule voimaan tänä vuonna.

Siis oli ensimäinen tiedonanto vain pelkkä propagandauutinen. Näitä tämmöisiä "hinnanalennuksia" tapahtuu sanomalehdissä nykyisin runsaasti, vaikka todellisuudessa hinnat yleensä pysyvät entisellään kaikkeen muuhun tavaraan paitsi työvoimaan nähden.

PUKUTYÖLÄISTEN LAKKO PÄÄTTYNYT SAKSASSA

BERLIN, huhtik. 19 p. — Lakot joita on ollut Saksan pukuteollisuuden alalla, joista toiset ovat kestäneet 2 kuukautta ja ulottuneet koko teollisuutta käsittäviksi, ovat lopullisesti päättyneet, työläisten osittain seksi tyydytykseksi.

Työnantajat ovat koittaneet etuilla epävakavia oloja hyväkseen käyttäen pitäen vanhaa kappaletyöjärjestelmää käynnissä. Yleistä palkkataksaa ei ole hyväksytty pukuteollisuuden alalla sodan jälkeen.

Ensimäiset rettelöt pukuteollisuuden alalla alkoivat viime syyskuussa, jolloin uusi palkkataksa esitettiin työnantajille. Vaatimus oli palkkojen kokonaan kohottamiseksi alimman yleisen palkkataksan mukaan ja kappaletyöstä maksettava siihen käytettyä aikaa vastaava palkka.

Kun työnantajat tammikuun loppuun mennessä eivät olleet antaneet vastaustaan, niin työläiset menivät lakkoon. He pysyivät lakossa siksi kunnes tehtailijat ilmoittivat olevansa halukkaat sopimaan. Nykyinen sopimus perustuu seuraaviin ehtoihin:

Heti alettava neuvottelemaan koko maata käsittävän yhdenlaisen palkkataksan määrittelemisestä ja 5 pros. palkan korotus nykyisiin palkkoihin siihen asti kunnes yleinen sopimus on allekirjoitettu, kappalepalkka siihen kulutetun ajan mukaan ja niille jotka tekevät kappaletyötä kotonaan siitä johtuva lisämaksu ja tehtaan hallintokomiteassa samanlaiset oikeudet työläisille kuin työnantajillekin.

SUN JAT SEN KIELTÄYTYY PRES. VIRASTA

Kiina haluaa tehdä mitättömäksi kansainliittosopimuksen 21 pykälän

SAN FRANCISCO, Calif., 18 p. huhtik. — Tri Sun Jat Sen, Kiinan etelämaakuntien valitsema ehdokas Kiinan tasavallan presidentiksi, on päättänyt kieltäytyä virasta, mikäli Chantungista kaapelitse tiedotetaan täkäläiselle Chinese World-nimiselle paikalliselle lehdelle.

Kaapelisanoman mukaan Sun Jat Senin olisi pitänyt astua virkaansa toukokuun 1 p:nä. Ennemmin saapuneessa sähkösanomassa kerrottiin, että Sun Jat Senin olisi pitänyt astua virkaansa tämän viikon keskiviikkona.

Syytä Sun Jat Senin eropäätökseen ei tarkemmin tiedetä.

Kiinan ylituomari matkalla Geneveen

VANCOUVER, B. C., 18 p. huhtik. — Kiinan ylioikeuden ylituomari tri Wang on saapunut meren ylitse Vancouveriin, ollen matkalla kansainliiton ylineuvoston kokoukseen Genevessä.

Haastateltaessa tri Wang selitti Kiinalla olevan kolme vihollista, jotka hän luetteli. Ne ovat kansainliittosopimuksen 21 pykälä, jossa esitetään uusi oppi "alueellisesta yhteisymmärryksestä", anglo-japanilainen allianssi ja Lansing—Ishiin noottienvaihto.

T:ri Wang sanoi, että Canadassa ollessaan hän tahtoo osottaa, että englantilais-japanilaisen liiton uusiminen missä muodossa tahansa, johtaa kiertämättömästi sotaan, jossa "tapauksessa Kiinan täytyy asettua Yhdysvaltain puolelle.

Kiinan nykyisenä ohjelmana on tehdä mitättömäksi edellämainittua "kolme vihollista".

Neuv.-Venäjä synnyttää lennokkaita mielikuvituksia

Muuan Lloyd Allenin nimeä käyttävä United Pressin kirjeenvaihtaja huvittaa lukijoitaan tiedonannolla Lontoosta, että Yhdysvaltoihin muka on sä¡lytetty miljoonia dollareita venäläistä kultaa bolsheviki-johtajien toimesta sen varalta, että jos Venäjällä sattuisi puhkeamaan vallankumous ja johtajat joutuisivat pakenemaan Yhdysvaltoihin. Kulta ei muka saavu ainoastaan Skandinavjan maista, mutta myöskin Neuvosto-Venäjä "ankarimmin arvostelevasta" Ranskasta.

Tosiasiallisesti Venäjältä on lähetetty Amerikkaan kultaa mutta vallan toisiin tarkotuksiin, nimittäin maksuksi Amerikasta Venäjälle lähetettyihin tavaroihin.

VÄKIJUOMIA KULUTETAAN SUUNNATTOMASTI ENGLANNISSA

LONTOO, huhtik. 19 p. — Englannissa kulutettiin viime vuonna väkijuomia tuon suunnattoman summan, 2,010,000,000 dollarin edestä. Asiantuntevalla taholla lasketaan noin puolet tuosta summasta tulleen työläisten taskuista. Nykyään lasketaan Englannissa kulutettavan vuodessa henkilöä kohti keskimäärin 60—65 dollarin arvosta väkijuomia.

Tilivuonna 1918—19 Englannissa tuotettiin ja kulutettiin 18,000,000 tynnöriä olutta. Seuraavana tilivuonna tuotettiin 27,000,000 tynnöriä.

lähetettiin "länteen" 40,000,000 gallonaa viinaa ja yhtä suuri määrä viime vuonna.

AGITEERAAVAT ITÄVALLAN SAKSAAN LIITTÄMISEKSI VIENISSÄ

VIENI, huhtik. 18 p. — Hallituksen kiellosta huolimatta täällä pantiin eilen toimeen suuria mielenosoituksia Itävallan Saksaan liittämisen puolesta. Sen jälkeen kun entente lähetti Itävallalle nootin, ilmaisten vastustavansa äänestyksen pitämistä Itävallan Saksaan liittämiskysymyksestä muutamia päiviä sitten, on täällä innokkaasti agisoitu suunnitelman toteuttamisen puolesta.

Mielenosoituksen jälkeen niihin osaaottaneet suunnattomat väkijoukot panivat toimeen kulkueita, joissa lauloivat saksalaisia lauluja ja kantoivat Saksan lippua. Puhujat vaativat Itävallan Saksaan liittämissuunnitelman mahdollisimman pikaista toteuttamista Itävallan ainoana pelastuksena.

Yhdysvaltain ja Englannin välinen kahnaus

BERLIINI, 16 p. huhtik. — Saksan kommunistien äskeisen nousun poliittisena pohjana oli Englannin ja Yhdysvaltain välinen kriitillinen tilanne, jossa sodan mahdollisuutta kahden maan välillä "oli 90 prosentia." Tämä on Saksan kommunistipuolueen johdosta hiljattain pois siirtyneen Tri. Paul Levin yllättävä lausunto.

Tämän Paul Levin kontolle annetun lausunnon johdosta mainittakoon, että Lontoossa näinä päivinä julkaistusta diplomaattisesta kirjevaihdosta ilmenee miten kriitillinen Yhdysvaltain ja Englannin suhteet ovat viime aikoina olleet ja ovat edelleenkin.

Yhdysvallat on melkoisen jyrkässä äänilajissa protesteeranneet Englannin omaksumien mandaattien johdosta maissa, joissa löytyy vuoriöljyä, kuten Mesopotamiassa. Loordi Curzon on vastaukseksi parissa nootissa huomauttanut miten Yhdysvallat tuottaa 70 pros. mailman vuoriöljystä, kun Englanti tuottaa ainoastaan kaksi prosenttia, joten Englantia ei voi syyttää öljyalueiden itsevaltaisesta ahmimisesta. Noottien sävy on tiukka ja jyrkkä, joskin tavanomainen diplomaattinen kohteliaisuus säilytetään.

ON MENETTÄNYT KANSAN KANNATUKSEN

LONTOO, huhtik. 19 p. — Lloyd Georgen hallituksen on yleinen mielipide Englannissa tuominnut. Yleisten vaalien jälkeen on voitu todeta valitsijajoukoissa mielenmuutos jokaisessa täytevaalissa. Viimeksi on Työväenpuolue voittanut 3 sijaa, joista 2 Lloyd Georgen kokoomukselta. Parhaiten käy kumminkin ilmi mielipiteen muutos, jos laskee yhteen kaikkien täytevaalien äänet vuosina 1919—21.

Kaiken kaikkiaan on ollut 45 tai 46 täytevaalia. Äänimäärät kaikissa näissä vaaleissa ovat jakaantuneet seuraavalla tavalla:

Kokoomus yl. vaaleissa 411,801, täytevaaleissa 417,991 ynnä lisäys 6,190. Työv. puolue yl. vaaleissa 148,699, täytevaal. 368,280 ynnä lisäys 219,581. Asquith-vapaamiel. yl. vaal. 91,812, täytev. 142,298 ynnä lisäys 50,486 ääntä.

Oppositsioni Lloyd Georgea vastaan on siis saanut täytevaaleissa yhteensä 510,578 ääntä, 240,511 ääntä vastaan yleisissä vaaleissa, jolloin kokoomuksella oli 171,290 äänen ylivoima, vaan on oppositsionilla nyt samoissa piireissä 92,587 äänen ylivoima.

On siis päivän selvää, että Lloyd Georgen yhtymä pysyessään yhä vallassa, ärsyttää jatkuvasti Englanniu kansan tahtoa. Tämä yleisen mielipiteen uhmailu lienee Englannissa ainoalaatuinen ilmiö ja se tuskin johtaa ajanmittaan muuhun kuin kokoomuksen täydelliseen häviöön.

ENGLANNIN--VENÄJÄN KAUPPA

LONTOO, huhtik. 19 p. — Kauppakamarin lupakirjaosasto on ilmottanut, että lupakirjoja ei tarvitse enää hankkia tavaroiden lähettämiseksi Venäjälle, paitsi niille, jotka ovat kielletyt ulkomaiden kauppaa koskevissa lupakirjamääräyksissä.

Sovietti-Venäjä on päättänyt täältä ostaa ruokatavaraa 10,000,000 kultaruplan ($5,000,000) arvosta.

Sen lisäksi mitä Venäjä on ostanut Latviasta ja Suomesta on sovietthallitus ostanut vielä Lontoosta Pietarin työläisille suuret varastot riisiä sianlihaa ja muita tavaroita.

VALTIODEPARTMENTTI PULASSA

WASHINGTON, 18 p. huhtik. — Yhdysvaltain valtioviraston edessä on melkoisia vaikeuksia, jos se tahtoo täyttää lupauksensa vapauden hankkimisesta Neuv.-Venäjältä vankinaolevalle amerikalaiselle, kapteeni Kilpatrickille, koska Amerikassa ei ole olemassa Neuvosto-Venäjän virallista lähettilästä, jonka kanssa voisi ryhtyä neuvotteluihin.

On selitetty, että Yhdysvallat kieltäytyvät ryhtymästä kauppaneuvotteluihin Neuvosto-Venäjän kanssa, jos ei amerikalaisia vankeja lasketa vapauteen. Tälläkin yrityksellä on vaikeutensa, sillä sellaisen esityksen tekeminen olisi toisen maan sisäisiin asioihin sekaantumista arveluttavalla tavalla silloin kun olisi välttämätöntä aikaansaada kauppasopimus, jota kipeästi kaivataan Vanderlipin ynnä muiden konsessionien takia.

KRIISI ANGLO-JAPANILAISEN LIITON JA YHDYSV. VÄLILLÄ KÄRJISTYY

Japani lähettänyt jyrkän nootin Amerikan hallitukselle kieltäytyen luopumasta Japsaaresta. — Kutsuu asevelvollisia kotiin

WASHINGTON, 18 p. huhtik. — Että Pohjois-Amerikan Yhdysvaltain ja anglo-japanilaisen allianssin välit ovat hiljoilleen kärjistyneet kriitillisiksi, se käy selville monista näinä päivinä sattuneista seikoista.

Tärkein ja huomattavin on Japanin jyrkkä vastaus Yhdysvaltain noottiin koskeva Jap-saaren mandaattia. Japanin hallitus osottaa, että ennenkuin se voi taipua Yhdysvaltain vaatimukseen, Yhdysvaltain hallituksen täytyy todistaa mitä "poikkeuksia presidentti Wilson teki" Jap-saaren sopimukseen nähden ja myöskin minkä päätöksen entenen "ylineuvosto teki noiden (Yhdysvaltain) katsomusten hyväksi."

Tämä vastaus on päivätty helmikuun 26 p:nä, mutta nyt vasta antoi valtiovirasto sen julkisuuteen.

Samalla ilmotetaan, että noottien vaihtoa on jatkunut Yhdysvaltain ja Japanin välillä pitemmän aikaa ja että Japanin eräässä nootissa ilmeni "varsin ivallinen sävy."

Samalla myös tulee tiedoksi, että Yhdysvallat ja Englanti ovat vaihtaneet jyrkkiä nootteja toisilleen öljykonsessionien johdosta. Näiden asiain tultua julkisuuteen, kuulemme myös ensi kerran julkisen hyökkäyksen Englantia vastaan Yhdysvaltain hallitusvirkamiehen taholta.

Senaattori Fall, sisäasiainsihteeri, kirjotti maaliskuun 21 p:nä senaattori Lodgelle kirjelmän, jossa suoranaisesti syyttää Englantia kaksimielisyydestä suhtautumisessaan Mexicon öljykonsessioneihin. Sisäasiain sihteeri valittaa, että öljy-kysymyksestä on kehittynyt kriisi, joka "ei ainoastaan vaikuta kansalliseen hyvinvointiin, vaan myöskin kansalliseen turvallisuuteen." Fall'in kirjelmä julkaistaan samaan aikaan kuin Japanin ja Amerikan välinen kirjevaihto.

Edellämainitussa Japanin nootissa painostetaan sitä seikkaa, että jos Amerikka ylineuvoston kokouksessa toukokuun 5 p:nä viime vuonna teki poikkeuksia Jap-saaren sopimukseen nähden Japanin edustajien poissa olessa, täytyy sellaista tekoa pitää epäluottamuksen osotuksena Japania kohtaan.

Valtiosihteeri Hughes vastasi tähän noottiin huhtikuun 5 p:nä, lähettäen kysymyksen johdosta nootit myös Englannin, Ranskan ja Italian hallitukselle. Hän julisti silloin, että Yhdysvallat ei voi suostua Japanin vaatimukseen, että näyttäälkseen kantansa oikeaksi, Yhdysvaltain on esitettävä todistuksia presid. Wilsonin tekemistä poikkeuksista kuin myös siitä, että ylineuvosto olisi hyväksynyt Yhdysvaltain kannan.

Japani kutsuuu asevelvollisia

WASHINGTON, 18 p. huhtik. — Täkäläisiin virallisiin piireihin on tullut tieto, että Japani tiukentaa asevelvollisuusasetuksiensa täytäntöön panoa. Yleinen asevelvollisuus on laajennettu käsittämään myös kaikki Japanin alamaiset Filippiineillä, Itä-Indiassa ja Etelämeren saarilla.

Ei ainoastaan japanilaisia upseereita noilta alueilta ole kutsuttu kotiin aseharjotuksiin, vaan myöskin kaikki reserviläiset ja värväyslakien alaiset rekryytit.

WRANGEL YHÄ KUMMITTELEE

PARIISI, huhtik. 18 p. — Kenraali Wrangel on muodostanut Konstantinopolissa niinkutsutun "Venäjän hallituksen", mikäli täällä on saatu puoliviralliselta taholta tietää. Hän yrittää edelleen pitää koossa armeijansa rippeitä ja vastustaa Ranskan yrityksiä lähettää ne takaisin Venäjälle taikka Brasiliaan. Hallituksen taholta ilmoitetaan, että Ranskan Wrangelin "hallitukselle" antama tunnustus automaattisesti tuli peruutetuksi silloin kun hänet armeijoineen pakotettiin poistumaan Krimiltä.

Ranska, samoin kuin muutkin valtat pitää Wrangelin miehiä vain pakolaisina, eikä voi sietää sitä, että heidät pidettäisiin armeijaksi järjestettynä turkkilaisella maaperällä, koska se on vastoin kansainvälistä lakia.

Uudista tilauksesi ajoissa, ettei keskeytystä lehden lähettämisessä tapahdu.

SAKSAN JA ENTENTEN SUHTEET

Entente suunnittelee uusia kiristystoimia Saksaa vastaan

LILLE, Ranska, huhtik. 19 p. — Tänne saapui eilen määräys, että 1918 ja 1919 ikäluokkiin kuuluvien miesten on saavuttava sotapalvelukseen. Myöskin on annettu määräys, ensimäisen armeijakunnan uudelleen mobilisoimisesta.

BERLIINI, huhtik. 19 p. — Korvauskomissiooni on suusanallisesti ilmottanut Saksan sotavelkakomission presidentille, että Saksan valtiopankin ja muiden seteleitä antavien pankkien kultavarasto on siirrettävä ennen toukokuun 1 päivää joko Kölniin tai Koblenziin, takeeksi siitä, että sotakorvaukset suoritetaan, mikäli täällä puoliviralisesti ilmotetaan. Korvauskomissioni vaatii Saksaa antamaan lupauksen, että se ei luovuta kultaansa kellekään muille saamamiehilleen ilman komissionin lupaa.

Puoliviralisesti ilmotetaan, että Saksan hallitus on sanonut ei voivansa millään ehdolla tuota vaatimusta täyttää. Valtiopankin kultavarat, sen oman tiliselostuksen mukaan, olivat huhtikuun 7 päivänä 1,091,602,000 markkaa.

BERLIINI, huhtik. 18 p. — Saksan hallitus lähetti Ranskalle nootin tänään, jossa se protesteeraa sitä vastaan kun liittolaiset äskettäin järjestivät omat tullihuoneensa Reinin alueelle, sanoen sillä menettelyllä rikottavan Versaillesin rauhansopimusta.

Ranskan hallitus on menettänyt toivonsa, että Saksa maksaa vaaditun 20 biljoonaa markkaa ennen toukokuun 1 päivää, mutta se suostuu ottamaan vastaan ne biljoona markkaa, jotka Saksa vaaditaan suorittamaan sille äskettäin lähetetyssä ultimaattumissa, jos sille annetaan takeet siitä että lopu suoritetaan määrätyllä ajalla.

PUNAINEN LIIKE TSEKKOSLOVAKIASSA

PRAAG, huhtik. 18 p. — Tsekkoslovakian maa- ja metsätyöläisten liitto, joka käsittää ¼ miljoonaa työläistä, on päättänyt kannattaa luokkataistelun ajatusta ja punaista ammattiyhdistys-internationalea. Liiton vanha johto, sosialipatrioott¡ Chalupka etunenässä, on erotettu ja tilalle valittu uusi, puheenjohtajana toveri Bolen.

Eräässä Brtislavin tehtaassa, jossa työskentelee 300 työläistä, on vangittu 42 työläjstä siksi perusteella, että nämä ovat uhanneet tehtaan johtajan henkeä. Kysymyksessä on suurisuuntainen suunnitelma kaikkien luokkatietoisten työläisten erottamisesta. Alotteen tässä kuristustoimenpiteessä on tehneet oikeistososialistit, jotka ovat antaneet poliseille tarpeellista todistusainehistoa, kuten nimiluetteloja j.n.e. Mainittujen 42 toverin erottaminen merkinnee suuren työläisten ja kapitaalin välisen taistelun alkua Slovakiassa.

EPÄILI TOHTORIN AMMATTITUNTEMUSTA

NEY YORK, huhtik. 18 p. — Kieltolakitirehtööri O'Connor on sitä mieltä, että joulu ei ole poikkeuksena sairaasiin nähden siinä, että "sairaat" tarvitsisivat silloin enempi väkijuomia kuin muina vuoden aikoina. Sentähden on hän peruuttanut viinareseptin kirjoittamisoikeuden lääkäri Donald McCaskeyltä, joka itse myöntää kirjoittaneensa 33 viinareseptiä erään hienon hotellin palvelijoille viime jouluna, koska "nämä sitä tarvitsivat". Lääkäri kuitenkin arvelee olevansa suurempi ammattimies kuin tuntija kuin O'Connor, tietääkseen koska sairaat apua tarvitsevat, ja siksipä lääkäri on vedonnut päätöksestä oikeuteen.